

SÅLEBLØDNING ER UDBREDT BLANDT SLAGTEKALVE

STØTTET AF

Kvægafgiftsfonden

Såleblødninger er ikke forbeholdt malkekøer. Lidelsen er fundet hos 90 pct. af danske slagtekcalve. Årsagen kan være den intensive fodring, som disponerer for sur vom.

Der har ikke tidligere været foretaget undersøgelser af klovlidelser hos slagtekcalve, hverken i Danmark eller i udlandet. Nu har to dyrlæger i deres afsluttende speciale imidlertid undersøgt forekomsten af især såleblødninger blandt kalve i forbindelse med slagting, og de har fundet lidelsen hos næsten 90 % af dyrene.

Kan skyldes sur vom

Problemet er velundersøgt hos køer, og der er også tidligere foretaget undersøgelser blandt kvier. Såleblødninger er blødninger eller blodudtrædninger, der opstår mellem klovens hornproducerende væv og klovens hornkapsel. Efterhånden som klovene vokser, bliver blødningerne synlige på klovens underside (sålen). Man mener, at blødningerne enten kan skyldes sur vom (vomacidose), og forfangenhed (laminitis) eller være resultatet af ydre trykpåvirkninger. Begge dele kan være tilfældet for slagtekcalve. Den intensive fodring af kalve disponerer for sur vom. 57 % af kalvene i undersøgelsen havde kroniske forandringer i vommen som tegn på længerevarende perioder med sur vom. Derudover har mange kalve forvoksede klove, fordi klovsliddet er meget lille på dybstrøelse. Klovene bliver lange og evt. buede. Det bevirker, at vægten på klovene bliver forskubbet til den bageste del af klovene. Den bageste del af klovene bliver derfor i nogle tilfælde overbelastet. Det forhold at tyrene springer på hinanden vil også bevirke en ekstra belastning, som kan være med til at fremprovokere klovskaderne. Typisk er det de udvendige klove på bagbenene, som bliver værst ramt, da de er de mest

vægtbærende.

Årsagerne til forekomst af såleblødninger blandt danske slagtekalve analyseres i endnu et specialeprojekt, som afsluttes senere på året. Ud over registrering af såleblødninger er der bl.a. indsamlet data om opstaldnings- og fodringsforhold fra omkring 30 besætninger.

Kan måske påvirke tilvæksten

Det er overvejende sandsynligt at kalvene i et eller andet omfang er generet af såleblødningerne. Alvorligheden af klovlidelser vurderes ofte ved en halthedsundersøgelse. Da langt de fleste af kalvene har såleblødninger på både højre og venstre bagben, vil det i praksis være svært at se halthed. Mere sandsynligt vil kalvene have en lidt kort og "stikkende" gang, hvis der er forandringer på begge bagben.

En såleblødning kan sammenlignes med at have en blødning under en negl. Forskellen er bare, at kalvene er nødt til at gå og stå på kloven. Vi ved fra undersøgelse af malkekøer, at såleblødninger ofte resulterer i mere alvorlige hornrelaterede klovlidelser. Disse lidelser er i specialet kun observeret i meget begrænset omfang. Det skyldes nok, at de fleste kalve slagtes, inden de når at udvikle mere alvorlige klovlidelser. Opstaldning på dybstrøelse kan muligvis også være en medvirkende årsag, da belastningen her er mindre end på fast betongulv eller spalter. Undersøgelsen viste, at kalve med en høj daglig tilvækst havde de værste såleblødninger. Det kan skyldes, at netop disse kalve har haft et højt indtag af kraftfoder eller fuldfoder og dermed har været ekstra disponerede for at få sur vom. Kalvene med høj tilvækst har også haft en højere totalvægt med deraf øget belastning af klovene. Anlægger man en positiv vinkel, kan man sige at såleblødningerne nok ikke har nogen alvorlig velfærdsmæssig betydning for kalvene. I modsat fald kunne man forvente at kalvene med de værste forandringer havde en dårlig tilvækst. Det er dog ikke til at vide om de bedste kalve kunne have vokset endnu mere, hvis ikke de havde haft såleblødninger. Under alle omstændigheder er såleblødninger udtryk for en ubalance.

Forhåbentlig kan det næste speciale bidrage med mere viden om årsagsforhold omkring udvikling af såleblødninger og måske give brugbare tip til, hvordan produktionen af slagtekalve kan forbedres, så kalvenes vækstpotentiale udnyttes optimalt.